NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS (EL) 2021/677,

23. aprill 2021,

millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2020/1351, millega antakse Läti Vabariigile määruse (EL) 2020/672 alusel ajutist toetust töötuseriski leevendamiseks COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 19. mai 2020. aasta määrust (EL) 2020/672, millega luuakse COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras töötuseriski leevendamiseks pakutava ajutise toetuse Euroopa rahastu (TERA), ([1]) eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Läti 7. augustil 2020 esitatud taotluse alusel andis nõukogu 25. septembril 2020 Lätile finantsabi laenuna, mille maksimaalne summa on 192 700 000 eurot ja maksimaalne keskmine tagasimaksetähtaeg 15 aastat, et täiendada Läti riiklikke jõupingutusi, leevendamaks COVID-19 puhangu mõju ning selle sotsiaal-majanduslikke tagajärgi töötajatele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele.

(2) Läti kasutatava laenu eesmärk oli rahastada lühendatud tööaja kavasid, samalaadseid meetmeid ja tervisemeetmeid, nagu on osutatud nõukogu rakendusotsuse (EL) 2020/1351 ([2]) artiklis 3.

(3) Oluline osa Läti tööjõust on jätkuvalt COVID-19 puhangu tõttu halvatud. See on kaasa toonud Läti avaliku sektori kulutuste järsu ja olulise suurenemise seoses uute meetmetega, nimelt haigushüvitiste maksmisega vanematele ja hooldajatele ning lisatasude maksmisega arstidele ja teistele meditsiinitöötajatele, kes tegelevad COVID-19 kriisiga, ning meetmetega, millele on osutatud rakendusotsuse (EL) 2020/1351 artikli 3 punktides a, c, d, f ja g.

(4) COVID-19 puhang ja erakorralised meetmed, mida Läti on võtnud 2020. ja 2021. aastal, et ohjeldada kõnealust puhangut ning leevendada selle sotsiaal-majanduslikke ja tervisega seotud tagajärgi, on avaldanud ja avaldavad endiselt ränka mõju riigi rahandusele. Komisjoni 2020. aasta sügisprognoosis eeldati, et Läti valitsemissektori eelarvepuudujääk ja võlg on 2020. aasta lõpus vastavalt 7,4 % ja 47,5 % sisemajanduse koguproduktist (SKP). Prognoosi kohaselt väheneb Läti valitsemissektori eelarvepuudujääk 2021. aastal 3,5 %-le ja võlg 45,9 %-le SKPst. Komisjoni 2021. aasta talvise vaheprognoosi järgi peaks Läti reaalne SKP kasvama 2021. aastal 3,5 %.

(5) 11. märtsil 2021 taotles Läti liidult lisafinantsabi 112 500 000 eurot, et täiendada jätkuvalt 2020. ja 2021. aastal võetud riiklikke meetmeid, leevendamaks COVID-19 puhangu mõju ja selle puhangu sotsiaal-majanduslikke tagajärgi töötajatele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele. Eelkõige puudutab see põhjendustes 6–8 osutatud meetmeid.

(6) Valitsuse määrusega nr 709, mis käsitleb maksumaksjatele töökatkestushüvitise maksmist COVID-19 kriisi tingimustes tegevuse jätkamise võimaldamiseks (vastu võetud 24. novembril 2020 ([3]) ja muudetud 12. jaanuaril 2021 ([4])), pikendati ning muudeti töötajatele töökatkestuse hüvitamise kava, millele on osutatud rakendusotsuse (EL) 2020/1351 artikli 3 punktis a. Kava kohaldatakse ettevõtete, füüsilisest isikust ettevõtjate ja litsentsitasu maksjate suhtes, kelle sissetulek majandustegevusest on kahanenud keskmiselt vähemalt 20 % võrreldes 2020. aasta augustist

([1]) ELT L 159, 20.5.2020, lk 1.
([2]) Nõukogu 25. septembri 2020. aasta rakendusotsus (EL) 2020/1351, millega antakse Läti Vabariigile määruse (EL) 2020/672 alusel ajutist toetust töötuseriski leevendamiseks COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras (ELT L 314, 29.9.2020, lk 38).
([3]) Latvijas Vēstnesis (Läti ametlik teataja), 230B, 27.11.2020.
([4]) Latvijas Vēstnesis (Läti ametlik teataja), 9A, 14.1.2021.

oktoobrini kestnud perioodiga. Kava alusel makstakse sundpuhkusel olevatele töötajatele või füüsilisest isikust ettevõtjatele hüvitist 50 % või 70 % nende palgast või sissetulekust, olenevalt nende kohta kehtivast maksustamiskorrast. Toetuse miinimumsummaks on määratud 500 eurot ja maksimumsummaks 1 000 eurot töötaja kohta kalendrikuus. Töökatkestuse hüvitamise kava täiendamiseks on ette nähtud laste eest töötajatele makstav lisatasu, millele on osutatud rakendusotsuse (EL) 2020/1351 artikli 3 punktis c.

Lisatasu 50 eurot kuus lapse kohta tagab täiendava toetuse sundpuhkusel olevatele töötajatele, kellel on õigus saada ülalpeetavate eest antavat füüsilise isiku tulumaksu vabastust. Toetusmeedet laiendati valitsuse 1. detsembri 2020. aasta korraldusega nr 706, mis käsitleb vahendite eraldamist riigieelarve programmist „Rahalised vahendid ettenägematuteks sündmusteks“, ([5]) ning valitsuse 11. jaanuari 2021. aasta korraldusega nr 15, mis käsitleb vahendite eraldamist riigieelarve programmist „Rahalised vahendid ettenägematuteks sündmusteks“ ([6]). Meedet võib pidada määruses (EL) 2020/672 osutatud lühendatud tööaja kavadega samalaadseks, kuna sellega antakse töötajatele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele sissetulekutoetust.

(7) Palgatoetuste kavaga tagatakse toetus tööandjatele, kelle tulud mis tahes majandustegevusest kahanevad vähemalt 20 %. Kava alusel makstav summa on kuni 50 % keskmisest kuu brutopalgast, kuid mitte üle 500 euro kalendrikuus. Toetusesaajast tööandjad on kohustatud säilitama hüvitist saavate töötajate töökohad ja lisama palgahüvitisele summa, mis annaks kokku täieliku tavapalga. Kava on kehtestatud valitsuse määrusega nr 675, mis käsitleb maksumaksjatele abi andmist COVID-19 kriisi tingimustes tegevuse jätkamise võimaldamiseks (vastu võetud 10. novembril 2020 ([7]) ja muudetud 12. jaanuaril 2021) ([8]) ja valitsuse 26. veebruari 2021. aasta korraldusega nr 128, mis käsitleb rahaliste vahendite eraldamist riigieelarve programmist „Rahalised vahendid ettenägematuteks sündmusteks“ ([9]). Meetmega pikendatakse turismi- ja eksporditööstuse palgatoetuste kava, millele on osutatud rakendusotsuse (EL) 2020/1351 artikli 3 punktis d, ning selle kohaldamisala laiendatakse kõigile abikõlblikele tööandjatele.

(8) Haigushüvitiste maksmine vanematele ja hooldajatele tagab toetuse töötajatele, kes ei saa teha kaugtööd ning kes peavad hoolitsema alla kümne aasta vanuste laste eest või puuetega inimeste eest, kui koolid ja päevakeskused on COVID-19 puhangu tõttu suletud. Meedet võib pidada sarnaseks määruses (EL) 2020/672 osutatud lühendatud tööaja kavadega, kuna see võimaldab vanematel ja hooldajatel saada sissetulekutoetust ning aitab säilitada tööhõivet, hoides ära olukorra, kus vanemad ja hooldajad peavad töösuhte lõpetama, et hoolitseda laste või puuetega inimeste eest ajal, mil koolid või päevakeskused on suletud. Haigushüvitised on ette nähtud 26. novembri 2020. aasta seaduse „Rasedus- ja sünnituspuhkuse ning tervisekindlustus“ muudatusega ([10]) ja valitsuse 1. detsembri 2020. aasta korraldusega nr 707, mis käsitleb rahaliste vahendite eraldamist riigieelarve programmist „Rahalised vahendid ettenägematuteks sündmusteks“ ([11]) ning valitsuse 11. jaanuari 2021. aasta korraldusega nr 13 mis käsitleb rahaliste vahendite eraldamist riigieelarve programmist „Rahalised vahendid ettenägematuteks sündmusteks“ ([12]).

(9) Lisaks pikendas Läti veelgi ja kehtestas täiendavalt hulga tervisemeetmeid COVID-19 kriisiga tegelemiseks. Eelkõige puudutab see põhjendustes 10–12 osutatud meetmeid.

(10) 12. novembri 2020. aasta seaduse „Rasedus- ja sünnituspuhkuse ning tervisekindlustus“ muudatustega pikendati rakendusotsuse (EL) 2020/1351 artikli 3 punktis g osutatud COVID-19ga seotud haigushüvitiste maksmise perioodi kuni 30. juunini 2021 ([13]). Meetmega tagatakse riiklikud haigushüvitised inimestele, kes pidid töölt puuduma kohustusliku eneseisolatsiooni või karantiini tõttu; tavaliselt maksab osa haigushüvitisest tööandja.

([5]) Latvijas Vēstnesis (Läti ametlik teataja), 234, 3.12.2020.
([6]) Latvijas Vēstnesis (Läti ametlik teataja), 9, 14.1.2021.
([7]) Latvijas Vēstnesis (Läti ametlik teataja), 222A, 16.11.2020.
([8]) Latvijas Vēstnesis (Läti ametlik teataja), 9, 14.1.2021.
([9]) Latvijas Vēstnesis (Läti ametlik teataja), 42, 2.3.2021.
([10]) Latvijas Vēstnesis (Läti ametlik teataja), 230A, 27.11.2020.
([11]) Latvijas Vēstnesis (Läti ametlik teataja), 234, 3.12.2020.
([12]) Latvijas Vēstnesis (Läti ametlik teataja), 9, 14.1.2021.
([13]) Latvijas Vēstnesis (Läti ametlik teataja), 221A, 13.11.2020.

(11) Täiendavat toetust antakse isikukaitsevahenditele tehtavate tervishoiukulutuste katmiseks, nagu on osutatud rakendusotsuse (EL) 2020/1351 artikli 3 punktis f. Sellised kulutused tehti juba 2020. aastal, sealhulgas need, mis kehtestati valitsuse 9. juuni 2020. aasta määrusega nr 380, mis käsitleb vahendeid esmatähtsate institutsioonide ja vajaduste nimekirja kantud institutsioonide epidemioloogilise ohutuse tagamiseks ([14]).

(12) Arstidele ja teistele meditsiinitöötajatele, kes tegelevad COVID-19 kriisiga, makstakse lisatasusid 20–100 % kuupalgast, et premeerida neid suurema riski ja suurenenud töökoormuse tingimustes tehtava töö eest, nagu on ette nähtud valitsuse 27. märtsi 2020. aasta korraldusega nr 136 ja 6. novembri 2020. aasta korraldusega nr 656, mis käsitlevad rahaliste vahendite eraldamist riigieelarve programmist „Rahalised vahendid ettenägematuteks sündmusteks“, ([15]) valitsuse 8. detsembri 2020. aasta korraldusega nr 743, millega muudetakse valitsuse 6. novembri 2020. aasta korraldust nr 655, mis käsitleb eriolukorra väljakuulutamist, ([16]) ning valitsuse 21. jaanuari 2021. aasta korraldusega nr 37, mis käsitleb rahaliste vahendite eraldamist riigieelarve programmist „Rahalised vahendid ettenägematuteks sündmusteks“ ([17]). Neid lisatasusid makstakse lisaks maksimaalsele lisatasule, mis on sätestatud riigi- ja kohalike omavalitsuste asutuste ametnike ja töötajate töötasude seaduses. Meede toetab tööhõivet, tagades töötajate terviseohutuse ja oluliste avalike teenuste toimepidevuse.

(13) Läti vastab määruse (EL) 2020/672 artiklis 3 sätestatud finantsabi taotlemise tingimustele. Läti on esitanud komisjonile asjakohased tõendid selle kohta, et avaliku sektori tegelikud ja kavandatud kulutused on alates 1. veebruarist 2020 suurenenud 405 297 901 euro võrra riiklike meetmete tõttu, mis on võetud COVID-19 puhangu sotsiaal-majandusliku mõju leevendamiseks. See on järsk ja oluline suurenemine, sest see on seotud nii uute meetmetega kui ka selliste olemasolevate meetmete pikendamisega, mis on otseselt seotud lühendatud tööaja kavade ja muude samalaadsete meetmetega, millega on hõlmatud oluline osa Läti ettevõtjatest ja tööjõust. Läti kavatseb avaliku sektori suurenenud kulutusi rahastada 100 097 901 euro ulatuses oma vahenditest.

(14) Komisjon on määruse (EL) 2020/672 artikli 6 kohaselt Lätiga konsulteerinud ning veendunud, et avaliku sektori tegelikud ja kavandatud kulud on järsult ja oluliselt suurenenud otseselt seoses COVID-19 puhangu tõttu rakendatud lühendatud tööaja kavade ja muude samalaadsete meetmete ning asjakohaste tervisemeetmetega, millele Läti 11. märtsi 2021. aasta taotluses osutati.

(15) Läti 11. märtsil 2021 esitatud taotluse kohaste ja põhjendustes 10–12 osutatud tervisemeetmete summa on 22 304 365 eurot.

(16) Seetõttu tuleks Lätile anda finantsabi COVID-19 puhangust põhjustatud tõsiste majandushäirete sotsiaal-majanduslike tagajärgedega tegelemiseks. Komisjon peaks tegema otsused osamaksete ja osade lõpptähtaegade, suuruse ja väljamaksmise kohta tihedas koostöös riiklike ametiasutustega.

(17) Läti ja komisjon peaksid võtma käesolevat otsust arvesse määruse (EL) 2020/672 artikli 8 lõikes 2 osutatud laenulepingus.

(18) Käesolev otsus ei tohiks piirata ühegi sellise menetluse tulemust, mis võidakse algatada seoses siseturu toimimise moonutamisega, eelkõige aluslepingu artiklite 107 ja 108 alusel. See ei vabasta liikmesriike aluslepingu artikli 108 kohasest kohustusest teavitada komisjoni võimalikest riigiabi juhtudest.

(19) Läti peaks komisjoni korrapäraselt teavitama kavandatud avaliku sektori kulutuste tegemisest, et komisjon saaks hinnata, millises ulatuses on Läti neid kulutusi teinud.

(20) Finantsabi andmise otsuse tegemisel on arvesse võetud Läti olemasolevaid ja eeldatavaid vajadusi ning määruse (EL) 2020/672 kohaseid finantsabi taotlusi, mille teised liikmesriigid on juba esitanud või kavatsevad esitada, kohaldades sealjuures võrdse kohtlemise, solidaarsuse, proportsionaalsuse ja läbipaistvuse põhimõtteid,

([14]) Latvijas Vēstnesis (Läti ametlik teataja), 113A, 12.6.2020.
([15]) Latvijas Vēstnesis (Läti ametlik teataja), 62B, 27.3.2020; Latvijas Vēstnesis (Läti ametlik teataja), 218, 10.11.2020.
([16]) Latvijas Vēstnesis (Läti ametlik teataja), 237A, 8.12.2020.
([17]) Latvijas Vēstnesis (Läti ametlik teataja), 16, 25.1.2021.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Rakendusotsust (EL) 2020/1351 muudetakse järgmiselt.

1) Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liit annab Lätile laenu kuni 305 200 000 eurot. Laenu maksimaalne keskmine tagasimaksetähtaeg on 15 aastat.“;

b) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Esimene osamakse tehakse määruse (EL) 2020/672 artikli 8 lõikes 2 sätestatud laenulepingu jõustumisel. Kõik edasised osamaksed tehakse vastavalt kõnealuse laenulepingu tingimustele, või kui see on asjakohane, siis selle viimase *addendum*'i või muudetud laenulepingu jõustumisel.“

2) Artikkel 3 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 3*

Läti võib rahastada järgmisi meetmeid:

a) töötajatele töökatkestuse hüvitamise kava, nagu on ette nähtud valitsuse määrusega nr 179 (vastu võetud 31. märtsil 2020), mis käsitleb COVID-19 levikust mõjutatud füüsilisest isikust ettevõtjate töökatkestushüvitisi, ning valitsuse määrusega nr 165 (vastu võetud 26. märtsil 2020), mis käsitleb COVID-19 põhjustatud kriisist mõjutatud tööandjaid, kellel on õigus saada töökatkestushüvitist, ja maksude hilinenud maksete osamaksetena tasumist või nende tähtaja pikendamist kuni kolmeks aastaks (pikendatud ja muudetud kujul);

b) tööseisakuhüvitis, nagu on ette nähtud valitsuse määruse nr 236 (vastu võetud 23. aprillil 2020) alusel, mis käsitleb COVID-19 levikust mõjutatud töötajate või füüsilisest isikust ettevõtjate töökatkestushüvitisi;

c) laste eest töötajatele makstav lisatasu, mis on ette nähtud valitsuse 16. aprilli 2020. aasta korraldusega nr 178, mis käsitleb rahaliste vahendite eraldamist riigieelarve programmist „Rahalised vahendid ettenägematuteks sündmusteks“ (pikendatud kujul);

d) turismi- ja eksporditööstuse palgatoetuste kava, nagu on ette nähtud teabearuandes, mis käsitleb COVID-19 kriisist ülesaamiseks ja majanduse taastamiseks võetavaid meetmeid (pikendatud kujul);

e) palgatoetuse maksed meditsiinitöötajatele ja kultuuritööstuse töötajatele, nagu on ette nähtud seadusega, mis käsitleb meetmeid, millega ennetatakse ja leevendatakse COVID-19 levikust tulenevat ohtu ja selle võimalikke tagajärgi riigile, seadusega, mis käsitleb COVID-19 levikust tulenevate tagajärgede leevendamist, ning valitsuse 3. juuni 2020. aasta korraldusega nr 303, mis käsitleb rahaliste vahendite eraldamist riigieelarve programmist „Rahalised vahendid ettenägematuteks sündmusteks“;

f) tervishoiukulutused isikukaitsevahenditele, nagu on sätestatud valitsuse 3. märtsi 2020 aasta korralduses nr 79, 20. märtsi 2020. aasta korralduses nr 118 ja 27. aprilli 2020. aasta korralduses nr 220, mis käsitlevad rahaliste vahendite eraldamist riigieelarve programmist „Rahalised vahendid ettenägematuteks sündmusteks“, valitsuse 9. juuni 2020. aasta määruses nr 380, mis käsitleb vahendeid esmatähtsate institutsioonide ja vajaduste nimekirja kantud institutsioonide epidemioloogilise ohutuse tagamiseks;

g) COVID-19ga seotud haigushüvitised, mis on sätestatud seaduse „Rasedus- ja sünnituspuhkuse ning tervisekindlustus“ muudatuses (vastu võetud 20. märtsil 2020) (pikendatud kujul);

h) haigushüvitised vanematele ja hooldajatele, nagu on ette nähtud 26. novembril 2020 vastu võetud seaduse „Rasedus-ja sünnituspuhkuse ning tervisekindlustus“ muudatuses (üleminekusätete punktidega 48 ja 49), valitsuse 1. detsembri 2020. aasta korraldusega nr 707, mis käsitleb rahaliste vahendite eraldamist riigieelarve programmist „Rahalised vahendid ettenägematuteks sündmusteks“, ning valitsuse 11. jaanuari 2021. aasta korraldusega nr 13, mis käsitleb rahaliste vahendite eraldamist riigieelarve programmist „Rahalised vahendid ettenägematuteks sündmusteks“;

i) lisatasud arstidele ja teistele meditsiinitöötajatele, kes tegelevad COVID-19 kriisiga, nagu on ette nähtud valitsuse 27. märtsil 2020 vastu võetud korraldusega nr 136, miss käsitleb rahaliste vahendite eraldamist riigieelarve programmist „Rahalised vahendid ettenägematuteks sündmusteks“, valitsuse 6. novembril 2020 vastu võetud korraldusega nr 656, mis käsitleb rahaliste vahendite eraldamist riigieelarve programmist „Rahalised vahendid ettenägematuteks sündmusteks“, valitsuse 8. detsembri 2020. aasta korraldusega nr 743, millega muudetakse valitsuse 6. novembri 2020. aasta korraldust nr 655, mis käsitleb eriolukorra väljakuulutamist, ning valitsuse 21. jaanuaril 2021 vastu võetud korraldusega nr 37, mis käsitleb rahaliste vahendite eraldamist riigieelarve programmist „Rahalised vahendid ettenägematuteks sündmusteks.““

3) Artikkel 4 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 4*

1. Läti teavitab komisjoni kavandatud avaliku sektori kulutuste tegemisest hiljemalt 30. märtsil 2021 ja seejärel iga kuue kuu tagant, kuni kavandatud avaliku sektori kulutused on täielikult tehtud.

2. Kui artiklis 3 osutatud meetmed põhinevad kavandatud avaliku sektori kulutustel ja nende suhtes on kohaldatud rakendusotsust, millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2020/1351, teavitab Läti komisjoni kavandatud avaliku sektori kulutuste tegemisest kuue kuu jooksul pärast kõnealuse rakendusotsuse muutmisotsuse vastuvõtmise kuupäeva ja seejärel iga kuue kuu tagant, kuni avaliku sektori kulutused on täielikult tehtud.“

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Läti Vabariigile.

Käesolev otsus jõustub selle adressaadile teatavakstegemise päeval.

Artikkel 3

Käesolev otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 23. aprill 2021

Nõukogu nimel
eesistuja
A. P. ZACARIAS